

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1938 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, m. m.

Genom en den 12 mars 1938 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 242, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, vilken lag med däri enligt lagarna den 4 juni 1926 (nr 148), den 1 juni 1928 (nr 145) och den 12 maj 1933 (nr 188) vidtagna ändringar gäller till och med den 30 juni 1938, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1943; dock att dels 22 §¹ och 23 § 1 mom. jämte rubriken till förstnämnda paragraf skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, dels ock 23 § 2 och 5 mom. skola upphöra att gälla.

Försäljning i anledning av förverkande eller beslag m. m.

22 §.

Med spritdrycker — — — eller mera.

I fråga om förfarande med forslingsredskap, som jämlikt denna lag tages i beslag, skall vad i 21 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel stadgas i tillämpliga delar lända till efterrättelse; dock att farkost, som har en netto-dräktighet av fem ton eller därutöver, må säljas först sedan frågan om dess förverkande blivit avgjord. Med egendom, som avses i 8 § 4 mom. denna lag, förfares, där ej föreskrift i särskild författning till annat föranleder, i överensstämmelse med de regler som gälla beträffande det forslingsredskap,

¹ Senaste lydelse, se 1928: 145.

vara egendomen anträffats. Finnes sådan egendom vara underkastad förskämning eller snar förstörelse, må den likväl alltid säljas innan frågan om dess förverkande blivit avgjord.

Utan hinder av vad i andra stycket sägs må generaltullstyrelsen, när i visst fall särskilda omständigheter därtill föranleda, bestämma, att förverkat forslingsredskap skall behållas av statsverket eller att med redskapet skall förfaras på sätt styrelsen eljest finner lämpligt.

23 §.

1 mom. Av böter, som ådömas enligt denna lag eller, på grund av stadgandet i 9 §, jämlikt lagen om straff för olovlig varuinförsel, så ock av behållna försäljningssumman för förverkad egendom eller av belopp, som utgivits i stället för sådan egendom, skall en tredjedel tillfalla kronan. Återstoden skall, då fråga är om böter, som ådömas på grund av stadgande i 1 kap., eller om försäljningssumman för eller värdet av egendom, som på grund av sådant stadgande dömts eller skolat dömas förverkad, ställas till generaltullstyrelsens förfogande att användas till det i 19 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel omförmälda ändamål och i annat fall fördelas med ena hälften till generaltullstyrelsen, att användas på sätt nyss sagts, och med andra hälften i Stockholm till överståthållarämbetet, i annan stad till magistraten samt eljest till länsstyrelsen, att i enlighet med föreskrifter, som Konungen utfärdar, användas till uppmuntran av polismän, som ådagalagt synnerligt nit vid beivrande av olovlig hantering av rusdrycker.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1938. Hava dessförinnan böter ådömts, egendom förklarats förverkad eller belopp, svarande mot egendomens värde, utdömts eller har egendom före sagda dag blivit annorledes än genom domstols utslag förverkad, skola äldre bestämmelser angående fördelning av böter med mera fortfarande tillämpas, ändå att, i förstnämnda fall, frågan om böternas ådömande, egendomens förverkande eller gäldande av dess värde icke var slutligen avgjord vid tiden för lagens ikraftträdande.

2) Lag

**angående fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463)
om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med
särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med
spritdrycker och vin.**

Härigenom förordnas, att lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, vilken förstnämnda lag med däri enligt lagen den 12 maj 1933 (nr 189) vidtagen ändring gäller till och med den 30 juni 1938, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1943.

3) Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 31 maj 1935 (nr 234) med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten.

Härigenom förordnas, att lagen den 31 maj 1935 med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten, vilken lag gäller till och med den 30 juni 1938, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1943.

4) Lag

angående ändrad lydelse av 12 § 2 mom. och 19 § lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Härigenom förordnas, dels att i 12 § 2 mom. andra stycket lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel¹ orden »kustbevakningsinspektör, chef för kustbevakningsdistrikt» skola utbytas mot »kustbevakningschef, kustdistriktchef», dels ock att 19 § sagda lag skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

19 §.

Av böter, som ådömas enligt denna lag, så ock av behållna försäljningssumman för förverkad egendom eller av belopp, som jämlikt 8 § utgivits i stället för sådan egendom, skall en tredjedel tillfalla kronan och återstoden ställas till generaltullstyrelsens förfogande att användas till uppmuntran av tulltjänstemän och polismän, som ådagalagt synnerligt nit vid beivrande av olovlig varuinförsel, eller eljest till ändamål, ägnat att främja upptäckandet av eller motverka sådan införsel.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1938. Hava dessförinnan böter ådömts, egendom förklarats förverkad eller belopp, svarande mot egendomens värde, utdömts, skola äldre bestämmelser angående fördelning av böter med mera fortfarande tillämpas, ändå att frågan om böternas ådömande, egendomens förverkande eller gäldande av dess värde icke var slutligen avgjord vid tiden för lagens ikraftträdande.

¹ Senaste lydelse av 12 § 2 mom., se 1933:190.

I fråga om de skäl som ligga till grund för de framlagda förslagen får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Straffbestämmelser rörande spritsmuggling meddelades till en början i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel, vid sidan av föreskrifter som avsågo smuggling i allmänhet. Redan nästföljande år tillkom emellertid en skärpt och utvidgad lagstiftning i ämnet. Genom *lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin*, den s. k. spritinförsellagen, meddelades sålunda bl. a. strängare straffbestämmelser mot smuggling av rusdrycker och vidare stadgades straff för skilda slag av olovlig befattning med å ena sidan insmugglade rusdrycker och å andra sidan rusdrycker, som olovligen tillverkats eller olovligen renaturerats. Den nya lagen, som avsågs skola erhålla provisorisk karaktär, gällde till en början endast till och med den 30 juni 1926. Sedermera tillerkändes den emellertid gång efter annan fortsatt giltighet, senast genom lag den 12 maj 1933 (nr 188) för tiden till och med den 30 juni 1938. I samband med förlängningarna genomfördes varje gång vissa ändringar i lagen.

I anledning av Sveriges tillträde till en mellan samtliga Östersjöstater även som Norge den 19 augusti 1925 avslutad konvention, den s. k. Helsingforskonventionen, utfärdades bl. a. *lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av spritinförsellagen*. Den nya lagen, som skulle gälla till och med den 30 juni 1926, stadgade i huvudsak, att om spritdrycker med fartyg av mindre nettodräktighet än 250 ton införts till farvatten, som låge utanför svenska territorialvattengränsen och sträckte sig intill 12 sjömil från svenska kusten eller därutanför belägna yttersta skär, samt av omständigheterna uppenbarligen framginge att syftet med fartygets uppehåll i nämnda farvatten vore att företaga eller främja olovlig införsel av dryckerna till riket, skulle detta anses såsom olovlig införsel till svenskt territorialvatten. Lagen skulle emellertid icke tillämpas med avseende å fartyg av främmande nationalitet med mindre Konungen förordnade därom. I samband med förlängningarna av spritinförsellagen förlänades även 1925 års lag fortsatt giltighet. Enligt lag den 12 maj 1933 (nr 189) äger således 1925 års lag giltighet till och med den 30 juni 1938. Vid denna förlängning genomfördes tillika den ändringen, att lagen gjordes tillämplig å fartyg av mindre nettodräktighet än 500 ton.

I spritinförsellagen stadgas förbud mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten med farkost av mindre nettodräktighet än 500 ton. Undantag från förbudet medgives emellertid beträffande viss genomfart i Öresund, såframt av omständigheterna uppenbarligen framgår, att de medförda dryckerna icke äro avsedda att olovligen införas till riket. Under sistnämnda förutsättning skall, då förbudet eljest överträdes, straff ådömas enligt en lindrigare straffskala, varjämte befrielse medgives från eljest stadgad förverkandepåföljd. Det har anmärkts såsom otillfredsställande, att

dess undantagsbestämmelser kunde vinna tillämpning även beträffande smugglarfartyg, nämligen i de fall, då dessa riktade sin verksamhet mot annat land än Sverige. Genom *lag den 31 maj 1935 (nr 234) med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten* föreskrevs fördenskuil, att berörda undantagsbestämmelser, i den mån Konungen så förordnade, icke skulle äga tillämpning vid införsel till område inom territorialvattnet, i fråga om vilket avtal med främmande stat om gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror träffats, med mindre av omständigheterna tillika uppenbarligen framginge, att dryckerna icke vore eller varit avsedda att olovligen införas till den stat, med vilken avtalet ingåtts. Då spritinförsellagen för närvarande gäller endast till och med den 30 juni 1938, blev jämväl giltighetstiden för 1935 års lag på motsvarande sätt begränsad.

De i propositionen framlagda lagförslagen innebära i första hand, att *giltighetstiden* för ovannämnda tre lagar av år 1924, 1925 och 1935 skall *utsträckas* till och med den 30 juni 1943. I samband därmed hava emellertid tillika föreslagits vissa ändringar i spritinförsellagen och i 1923 års lag om straff för olovlig varuinförsel.

Sålunda föreslås ändrad lydelse av 22 § spritinförsellagen och rubriken till paragrafen, i huvudsak avseende *försäljning av forslingsredskap som tagits i beslag*. Enligt de nu gällande bestämmelserna anses sådan försäljning icke kunna ske förrän frågan om redskapets förverkande blivit avgjord genom laga kraftvunnet utslag. Den föreslagna ändringen innebär att forslingsredskap som jämlikt spritinförsellagen tagits i beslag skall — i likhet med vad redan nu är fallet beträffande forslingsredskap som tagits i beslag jämlikt varuinförsellagen — kunna försälas utan annat uppskov än som erfordras för auktionens kungörande; undantag göres dock för fartyg av den storlek att det kan intecknas. Härjämte föreslås särskilda bestämmelser angående inventarier och utrustningsföremål m. m. till beslagttaget forslingsredskap ävensom stadganden i syfte dels att åtgärder skola kunna vidtagas till förhinderande av att ett särskilt för spritsmuggling inrättat forslingsredskap blir i sådant skick försält, dels ock att statsverket erhåller rätt att, där så finnes lämpligt, behålla förverkat forslingsredskap.

Vidare föreslås ändringar i 23 § spritinförsellagen och 19 § varuinförsellagen, innebärande *borttagande av beslagares andel i böter m. m.* jämte därav betingad omläggning av nu gällande regler om fördelningen. Av böter m. m. föreslås en tredjedel skola tillfalla kronan samt återstoden ställas till vederbörande myndigheters förfogande för att användas till gratifikation m. m. i enlighet med närmare angivna grunder. I sammanhang härmed föreslås viss jämkning av de i 19 § varuinförsellagen meddelade föreskrifterna angående ändamålet med den s. k. smuggelfonden, åsyftande att fonden skall kunna anlitas för utbetalande av belöningar jämväl åt enskilda personer.

Slutligen föreslås viss ändring i 12 § 2 mom. varuinförsellagen, föranledd av den år 1937 genomförda omorganisationen av *kustbevakningen*.

Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran.

Utskottet. Utskottet har vid sin granskning av de framlagda lagförslagen icke funnit anledning till erinran mot desamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 maj 1938.

På första lagutskottets vägnar:

THORWALD BERGQUIST.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Wagnsson, Eskhult, Branting*, Karl A. Karlsson, Emil Andersson, Karl Johan Olsson* och *Egnell*;

från andra kammaren: herrar *Bergquist, Lindqvist, Ryberg, Olsson i Mellerud, Johansson i Krogstorp, Berg*, Larsson i Hede* och *Lindberg i Stockholm*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.